

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-1-74 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 10-27/409-155
Karar Tarihi : 31.03.2010

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖR : Tuğçe KOYUNCU

C. ŞİKAYET EDEN : Ümit ÇOPUR
Siteler Mah. Alaşehir Cad. No:130 Sarıgöl/Manisa

D. HAKKINDA İLK İNCELEME

20 **YAPILAN** : - Petrol Ofisi A.Ş.
Eski Büyükdere Cad. No:33-37 34398 Ayazağa-Şişli/İstanbul
- Erk Petrol Yatırımları A.Ş.
Eski Büyükdere cad. No:37 K:7 34398 Ayazağa-Şişli/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Petrol Ofisi A.Ş. lehine tesis edilen intifa hakkının sonlandırılması talebi.

30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 10.03.2010 tarih ve 2118 sayı ile intikal eden şikayet başvurusunda öne sürülen iddiaların 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde incelenmesi sonucu düzenlenen 25.3.2010 tarih ve 2010-1-74/İİ-10-TK sayılı İlk İnceleme Raporu, 26.3.2010 tarih ve REK.0.05.00.00-110/83 sayılı Başkanlık önergesi ile 10-27 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikâyet başvurusunda özetle;

- 40 - Manisa ili Sarıgöl ilçesinde 35 yıldır Petrol Ofisi A.Ş. (POAŞ) bayisi, son 5 yıldır da Erk Petrol Yatırımları A.Ş. (Erk Petrol) bayisi olarak faaliyet gösterildiği,
- Başvuru sahibi Ümit Çopur'un babası İbrahim Çopur'a ait olan ve üzerinde bayilik faaliyeti yürütülen taşınmazın mülkiyetine POAŞ lehine 22.11.1999 tarihinde 15 yıl süreyle geçerli olmak üzere intifa hakkı tesis edildiği,
- POAŞ ile bayilik ilişkisinin, İbrahim Çopur'un yetkili temsilcisi olduğu Çopuroğlu Kollektif Şirketi (İbrahim Çopur-Mustafa Çopur) ile POAŞ arasındaki 30.11.1999 tarihli bayilik sözleşmesine dayandığı, 2000-2004 yılları arasında istasyonun İlhan Çopur tarafından işletildiği,
- Daha sonra 24.5.2004 tarihi itibarıyla başvuru sahibi Ümit Çopur ile POAŞ'ın yan kuruluşu olan Erk Petrol arasında imzalanan sözleşme uyarınca POAŞ ile bayilik ilişkisinin devam ettiği, 02.04.2007 tarihinde sözleşmenin yenilendiği ifade edilerek, intifa hakkının sonlandırılması talep edilmektedir.

50 **H. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda,

- Esasını Çopuroğlu İbrahim Çopur ve Ortağı Kollektif Şirketi ile Petrol Ofisi A.Ş. arasında imzalanan akaryakıt bayilik sözleşmesi ile bununla bağlantılı olarak POAŞ lehine tesis edilen 22.11.1999 tarihli intifa hakkının oluşturduğu ve hâlihazırda Ümit Çopur ile Erk Petrol (POAŞ-Erk Petrol İktisadi bütünlüğü) arasında imzalanan akaryakıt bayilik sözleşmesi kapsamında devam eden dikey ilişkinin, 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile sağlanan grup muafiyeti kapsamında olduğu,
 - Rekabet Kurumunun intifa hakkını terkin etme yetkisinin bulunmadığı, bu hususun hukuk mahkemelerinin görev alanı içinde olduğu,
- görüşü ifade edilmiştir.

60 **I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME**

Dosyadaki bilgilere göre, POAŞ ile İbrahim Çopur'un yetkili temsilcisi olduğu Çopuroğlu İbrahim Çopur ve Ortağı Kollektif Şirketi (Çopuroğlu Kollektif Şirketi) arasındaki bayilik sözleşmesinin 30.11.1999 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yenilendiği, söz konusu bayilik faaliyetinin yürütülebilmesi amacıyla başvuruya konu taşınmaz üzerinde¹ 22.11.1999 tarihinde POAŞ lehine 15 yıl süreyle geçerli olmak üzere taşınmazın tamamında intifa hakkı tesis edildiği, 24.05.2004 tarihinde Ümit Çopur ile Erk Petrol arasında akaryakıt bayilik sözleşmesi imzalandığı, bu sözleşmenin 02.04.2007 tarihinde yenilendiği anlaşılmaktadır.

70 Rekabet Kurulunun konuyla ilgili olarak daha önce almış olduğu kararlar çerçevesinde, bayilik sözleşmeleri ile bu sözleşmelerde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğü süresine etki eden intifa sözleşmeleri ve kira sözleşmelerinin tamamı tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmektedir. Bu dikey anlaşmalar ile bayiye 5 yıldan uzun süreli rekabet yasağı getirilmesi söz konusu dikey ilişkiyi grup muafiyeti kapsamı dışına çıkarmaktadır.

Dosyada yer alan bilgilere göre, başvuru sahibi ile POAŞ arasındaki (Erk Petrol ile devam eden) dikey ilişkinin, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde öngörülen beş yıllık süreyi aşar nitelikte rekabet etmeme yükümlülüğü içerdiği görülmektedir. Bununla birlikte, Rekabet Kurulunun akaryakıt sektörüne yönelik olarak daha önce almış olduğu kararlar çerçevesinde, 18.09.2005 tarihinden önce yapılmış olan ve bu tarih itibarıyla 80 kalan süreleri beş yılı aşan anlaşmaların, 18.09.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma ve uygulama süresi bulunmaktadır.

Başvuru sahibi Ümit Çopur ile Erk Petrol arasında 2.4.2007 tarihinde yenilenen bayilik sözleşmesi çerçevesinde devam eden dikey ilişkinin temeli, Ümit Çopur'un babası İbrahim Çopur'un yetkili temsilcisi olduğu Çopuroğlu Kollektif Şirketine işleticilik hakkı tanınması ve POAŞ lehine intifa hakkı tesisine dayanmaktadır. Erk Petrol'ün hisselerinin %99,96'sı ve şirketin kontrolü POAŞ'a ait olduğundan, 4054 sayılı Kanun'un kapsamında, POAŞ-Erk Petrol iktisadi bütünlüğü tek bir teşebbüs olarak değerlendirilmektedir. Bu değerlendirme, bildirim konu anlaşmanın süresinin tespitinde önem taşımaktadır. Şöyle ki; yukarıda da belirtildiği üzere Çopuroğlu 90 Kollektif Şirketi ile POAŞ arasında mevcut olan bayilik ilişkisi 30.11.1999 tarihinde "akaryakıt bayilik sözleşmesi" imzalanmasıyla yenilenmiş, 22.11.1999 tarihinde POAŞ lehine 15 yıl süreyle geçerli olmak üzere intifa hakkı tanınmış, daha sonra malikle bağlantısı olan Ümit Çopur ile POAŞ ve iktisadi bütünlük arz eden Erk Petrol arasında 24.5.2004 tarihinde akaryakıt bayilik sözleşmesi imzalanmıştır. Dolayısıyla taraflar arasındaki dikey ilişkinin 18.9.2005 tarihinden önce kurulduğunun kabulü

¹ Tapu kayıtlarında taşınmazın müşterek malikleri; İbrahim Çopur, Mustafa Çopur, Fatma Uysal, Mehmet Altınöğlü olarak görülmektedir.

10-27/409-155

gerekmektedir. Dikey ilişkinin kalan süresi, intifa hakkının süresi dikkate alınarak 18.9.2005 tarihi itibarıyla beş yılı aştığından, rekabet yasağına dayalı dikey ilişki, 18.9.2010 tarihine kadar grup muafiyeti kapsamındadır. Taraflar, bu tarihe kadar müzakere ederek mevcut sözleşmeleri sonlandırmak suretiyle, beş yılı aşmayacak şekilde yeni bayilik sözleşmesi ve bu süre ile uyumlu olarak yeni intifa sözleşmesi akdedebilecektir. Bununla birlikte İntifa hakkının terkinine karar verme yetkisi hukuk mahkemelerindedir.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre;

1- Esasını Çopuroğlu İbrahim Çopur ve Ortağı Kollektif Şirketi ile Petrol Ofisi A.Ş. arasında imzalanan akaryakıt bayilik sözleşmesi ile bununla bağlantılı olarak Petrol Ofisi A.Ş. lehine tesis edilen 22.11.1999 tarihli intifa hakkının oluşturduğu ve halihazırda Ümit Çopur ile Erk Petrol Yatırımları A.Ş. (Petrol Ofisi A.Ş.- Erk Petrol Yatırımları A.Ş. İktisadi Bütünlüğü) arasında imzalanan akaryakıt bayilik sözleşmesi kapsamında devam eden dikey ilişkinin, 18.9.2010 tarihine kadar 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına,

2- Bununla birlikte intifa hakkının tapudan terkinine karar verme yetkisinin hukuk mahkemelerinde olduğu hususunda başvuru sahibinin bilgilendirilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.